

THE FEATURES OF VALUED ORIENTATIONS OF THE STATE EMPLOYEES

Koval S. Ja.

Abstract. *All wider a question comes into a question about the necessity of research of individual specific of internal life, reconstruction of subjective picture of the world of personality today. In the situation of breaking of social stereotypes and collecting force new sociocultural tendencies the questions of forming of structures of individual consciousness acquire the special importance.*

State employees are the special task force that is not studied yet enough. Because they are the representatives of very important type of professional activity, then, from that, what valued foundation is formed at this task force, quality of their professional activity depends.

A research aim consisted of study of features of the valued sphere of state employees. It is assumed that socio-economic transformation and fundamental reformation of modern Ukrainian society, making the objective component of social situation of development of personality, will find a reflection in the change of structure of the valued sphere of workers most sensitive to what be going on in society social changes.

The questionnaire of values of Schwarz that is sent to the study of universal, common to all mankind values was used in research. Thus, it was educed in research of the valued orientations of state employees, that their values differ in foremost strengthening of orientation on itself, by support on own forces and decline of role and value of internalss of personality, especially important in contacts with other people (sensitiveness, respect to the man, ability to hear out and understand other.

We will mark that on this stage of research it's difficult simply to give an answer, whether there are the educed distinctions in the valued priorities by investigation of internal transformation of values of culture or result of influence of professional activity. But balances of the work testify that among values there is appearance of specific features affecting key bases of Ukrainian national character. Workers «reject» the values of collectivism: respect of traditions, moderation, equality. It means that meaningful reasons of behavior are: aspiring to the achievement of the personal success, choice of own aims, independence, welfare and setting on social inequality.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФЕНОМЕНУ РЕВНОЩІВ З ПОЗИЦІЙ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

УДК: 159.9

Каминін М. І.

У статті аналізується феномен ревнощів з позицій екзистенціальної, гуманістичної та психоаналітичної парадигм з метою уточнення психологічного змісту основних понять і категорій досліджуваного явища. Представлені результати

емпіричного дослідження деяких особливостей ревнощів у співвідношенні з широким спектром особистісних властивостей.

Ключові слова: феномен ревнощів, теоретико-методологічні концепції ревнощів, психологічний портрет особистості схильної до переживання ревнощів (ревнивість).

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФЕНОМЕНА РЕВНОСТИ С ПОЗИЦИЙ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ

М. И. Камынин

В статье рассматривается феномен ревности в рамках экзистенциального, гуманистического и психоаналитического подходов, с целью уточнения психологического содержания основных понятий изучаемого явления: «ревность личности», «склонность личности к переживанию ревности (ревнивость)», кроме того представлены результаты эмпирического исследования, позволившего уточнить некоторые особенности личности, связанные с разными проявлениями ревности.

Ключевые слова: феномен ревности, теоретико-методологические концепции ревности, психологический портрет личности, склонной к переживанию ревности (ревнивость).

THE THEORETICAL ANALYSIS OF THE PHENOMENON OF JEALOUSY IN TERMS OF MODERN PSYCHOLOGY

М. I. Kamynin

The article analyzes the phenomenon of jealousy from the standpoint of the existential, humanistic and psychoanalytic paradigms, in order to clarify the psychological content of the basic concepts and categories of the phenomenon under study. The results of empirical studies of some features of jealousy in relation to a wide range of personal properties.

Keywords: the phenomenon of jealousy, theoretical and methodological concept of jealousy, the psychological portrait of the person prone to experience jealousy.

Постановка проблеми: У сучасній науці зростає увага до вивчення феномену ревнощів з боку дослідників різних спеціальностей, насамперед психологів, культурологів, медиків, юристів, що вказує на міждисциплінарний характер досліджуваного явища. Разом з тим, можна спостерігати деяку методологічну невизначеність і поверховість у вивченні проблеми ревнощів як системного та структурно-динамічного феномена особистості. Відомо, що переживання ревнощів особистістю є сильним афективним почуттям, яке глобально дезорганізує людські відносини, породжує важкі конфлікти, викликає стресові стани. Як правило, ревнощі виникають у ситуаціях соціальної взаємодії і можуть посилюватися в результаті подій, пов'язаних з втратою престижу, при невдачах, загрози гідності особистості.

Існуючий потік ситуацій, що дезорганізують особистість, причиною яких є переживання ревнощів, говорить про те, що сфера зазначеної проблематики виходить за традиційні рамки прояви ревнощів (в шлюбно-любовних

відносинах), а виявляється і в інших життєвих устремліннях людини. Так, сьогодні спостерігається величезна кількість таких ситуацій, які охоплюють всі сфери життєдіяльності особистості, наприклад, переживання ревнощів у родинних і дружніх відносинах, наявність цього явища в професійній сфері та між людьми в спорті, науці, мистецтві, політиці і т.д. Актуальність існуючої проблематики та відсутність системного теоретико-методологічного аналізу послужило причиною появи цієї статті.

Метою даного дослідження є психологічний аналіз феномена ревнощів у рамках екзистенціального, гуманістичного та психоаналітичного підходів з метою уточнення психологічного змісту основних понять досліджуваного явища: «ревнощі особистості», «схильність особистості до переживання ревнощів, ревнивість». Іншою метою є проведення емпіричного дослідження, що дозволило уточнити деякі особливості особистості, пов'язані з різними проявами ревнощів.

Вирішуючи одну з задач дослідження, слід зазначити, що існує різноманітне розуміння феномену ревнощів і їм відповідають різні визначення. Наприклад, відомі дослідники цієї проблеми Ц. П. Короленко і Н. В. Дмитрієва, визначають її так: «ревнощі є *емоцією*, вони мають місце у разі виникнення загрози і втрати важливих відносин з іншою людиною, у зв'язку із заміною цих відносин на відносини з суперником або з іншим більш значущим об'єктом [4, с.236]. Близьке розуміння терміну зустрічаємо в роботах Є. П. Ільїна: «негативне *почуття*, що виникає при недостатності уваги, любові, поваги чи симпатії з боку дуже цінваної, насамперед коханої, людини, в той час як це уявно або реально отримує від неї хтось інший» [3]. Інше розуміння ревнощів у своїх працях пропонує А. Адлер: «ревнощі – це *риса характеру*, яка може зберігатися все життя, вона виникає з почуття знедоленості, а також з почуття постійної приниженості» [1].

Психологічна складність досліджуваного феномена ревнощів визначила різноманітність емпіричних і теоретичних підходів до його дослідження. Найбільш відомі з них можна систематизувати в декілька напрямів: як різновид ненормативних криз у родині (В. Целуйко, В. Сатир, А. Волкова та ін.); як один з синдромів при патопсихології поведінки особистості (Р. Комер, Е. Терентьєв, Н. Опря та ін.); як необхідний етап розвитку особистості в процесі її соціалізації (П. Куттер, М. Кляйн, Є. Ліччевський, А. Полєєв, С. Гуцин та ін.); як складний емоційний феномен (Є. Ільїн, К. Ізард та ін.); як об'єкт психокорекційної роботи (М. Наріцин, Л. Щеглов, Д. Пуєртас, Я. Спиридонов та ін.); як ціннісний орієнтир суспільства та її моралі, звичаїв (С. Журавльова, В. Райх).

Крім того, вивчалися деякі аспекти особистості, схильної до проявів ревнощів (А. Адлер, К. Хорні, З. Фрейд, Е. Фромм, Т. Данилова, Н. Дмитрієва, Ц. Короленко та ін.). Зупинимося коротко на основних досягненнях саме цих авторів.

Вважається, що автором першої наукової концепції ревнощів є З. Фрейд. У нормі ревнощі розглядаються ним як афективний стан та їх начебто відсутність говорить про механізм витіснення, що лише збільшує значення ревнощів у несвідомому житті особистості. Автор виділяє три ступені надмірних ревнощів: конкуруюча, спроектована та параноїчна. Конкуруючі ревнощі «складаються в основному з печалі, болю через передбачувану втрату об'єкта любові та нарцисичної образи» [8, с.219]. Ревнощі другого рівню викликані з власних спонукань до невірності, які піддалися витісненню. Ревнощі третього ступені також

впливають з прагнення до невірності, але вони спрямовані на осіб своєї ж статі, такі ревності виконують функцію захисту від гомосексуальних імпульсів [8].

У концепції М. Кляйн описується зв'язок між заздрістю і розвитком ревностей. Імпульси заздрості спрямовані на заподіяння шкоди і включають двосторонні відносини, а ревності супроводжуються страхом втрати об'єкта любові і включають третю сторону.

Центральним поняттям концепції К. Хорні є «базальна тривога», вона є стабільним особистісним утворенням, яке багато у чому визначає систему відносин людини з оточенням, привносячи в них невротичний відтінок [10]. Автор розглядає ревності в якості однієї з основних форм прояву невротичної потреби в любові, яка служить засобом захисту від базальної тривоги. Нормальні ревності супроводжуються прагненнями випередити суперника, а невротичні породжуються несвідомими бажаннями усунення не тільки суперника, але і об'єкта любові. Ревності розглядаються у зв'язку з ворожістю і її виражені прояви говорять про «застрягання» особистості на оральній стадії розвитку, ревності виникають в цей період як фрустрація на неможливість виключного права на любов батьків. Цей фактор потім переходить у вимоги до вірності в усіх соціальних відношеннях, що стає для особистості питанням її престижу.

У А. Адлера ревнівність виступає як *риса характеру, властивість особистості*, що бере початок з комплексу неповноцінності і виникаючого із нього комплексу переваги. Ревності трактуються також як складна установка, яка в жодних ситуаціях не може приносити користь особистості. «Ревності – це результат сильного і глибокого почуття неповноцінності. Як правило, ревнива людина боїться не втримати свого партнера, і в той самий момент, коли вона хоче керувати ним і впливати на нього, різними проявами ревностей вона тільки видає свою слабкість. Досліджуючи прототип такої людини, можна виявити у неї відчуття втрати або позбавлення» [1].

Еріх Фромм розглядає ревності як ірраціональний потяг, що повторює себе на різних рівнях організації особистості, ревності розуміються як властивість особистості: «Бажання слави, влади, підпорядкування або заздрість і ревності також мають коріння у складі характеру людини і породжені яким-небудь спотворенням або деформацією особистості» [9].

Сучасний німецький психоаналітик П. Куттер проблему походження ревностей трактує як травму відкинутої дитини, яку переживає кожен, оскільки жоден з батьків не в змозі завжди бути дбайливим. «Дитина відчуває себе знехтуваною ... виставленою за двері будинку, в якому насолоджуються любов'ю і щастям інші ... даний первинний досвід закладає основу для всіх наступних невротичних розладів» [5], що співзвучно ідеям К. Хорні. Можна сказати, що, за П. Куттером, ревності виступають етапом соціалізації особистості і її вдале або невдале проживання має вирішальну роль у подальших міжособистісних відносинах.

Представник екзистенціальної психології В. Франкл про ревності каже, що це можливий аспект «еротичного матеріалізму», коли до іншої особистості відносяться виключно з почуттям прав володіння. Також автор говорить про марність ревностей: «ревності – це безглуздість в будь-якому разі, тоді як вони з'являються або занадто рано, або занадто пізно ... вірність – це одне із завдань любові; але це завжди завдання тільки для того, хто любить, і ніколи не може бути вимогою, спрямованою на партнера» [7].

Інший представник гуманістичної психології – Р. Мей також робить акцент на почутті власництва, що «стає ще більше прямо пропорційно безсиллю індивіду. Тобто ступінь загрози, яку має для нього втрата іншого, є ступінь, в якій він відчуває ревності ... ревності характерні для відносин, в яких людина шукає швидше володіння, ніж кохання. Вони мають місце, коли людина не здатна вибудувати достатню самооцінку, достатнього почуття власної сили, власного права жити» [5, с.59].

За даними, представленими у роботі А. Н. Волкової, ревності розуміються як реакція на загрозу розпаду партнерства в ситуації суперництва. На думку автора, посилення реакції ревності характерно при наступних особистісних особливостях: інертні психічні процеси; ідеалістичний настрій, особливо в області міжособистісних відносин; виражене власницьке ставлення до речей та до осіб; завищена або занижена самооцінка. Відзначимо, що при завищеній самооцінці спостерігається деспотичний варіант переживання ревності, при заниженій – особистість гостро переживає неповноцінність та ін. [2].

Найбільш точні описи ревнивої людини зустрічаємо в роботах Ц. П. Короленко і Н. В. Дмитрієвої, вони говорять про різні ракурси розуміння ревності: як про емоції, як про почуття і як про властивість особистості. Вони виділяють значимі властивості і стани особистості, пов'язані з ревностями: неадекватність і нестійкість самооцінки, нестабільність емоційного фону, зниження рефлексії до критики, невпевненість, загроза втрати «формативної уваги» іншої людини, що підтримує частину Я-концепції особистості, яка переживає ревності, емоційна залежність (співзалежність) від близької людини, надмірне почуття власності та ін. [4].

Проведений нами психологічний аналіз феноменологічних особливостей особистості, схильних до переживання ревності, дозволив визначити основні показники досліджуваного явища і організувати відповідне емпіричне дослідження.

Організація та методики дослідження. Для діагностики ревності нами було обрано такі психодіагностичні методики: опитувальник з визначенню ревності Л. Чурсанової, багатовимірна шкала ревності Пфайфер-Вонга, для діагностики широкого спектру властивостей особистості був обраний стандартизований багатofакторний особистісний опитувальник Р. Кеттелла 16PF (форма А), адаптований варіант В. І. Похилько, О. С. Соловейчик, А. Г. Шмельова та Фрайбурзький особистісний опитувальник (форма В), адаптований А. А. Криловим і Т. І. Ронгінським.

У дослідженні брали участь 50 досліджуваних, студентів відділення перепідготовки кадрів зі спеціальності «Психологія» Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.

Результати та їх обговорення. Відповідно до поставленої мети теоретичного та емпіричного дослідження, нами був проведений кореляційний аналіз, який дозволив виявити значущі взаємозв'язки між особливостями ревності і факторами особистості. Результати кореляційного аналізу представлені в табл. 1-2. Всі розрахунки здійснювалися за допомогою програми статистичної обробки даних, версія 13.0.

Таблиця I
Значущі коефіцієнти кореляції між показниками ревнощів та факторами особистості за Р. Кеттелом

Фактори особистості за Р. Кеттелом	Опитувальник щодо ревнощів (Л. Чурсанова) ПРО.	Багатовимірні шкала ревнощів (Пфайфер – Вонг)			
		КШР	ЕШР	ПШР	ЗПР
С	-649**	-479**	-381*	-600**	-606*
Е	266*	463**			291*
Н				-311*	
І		-276*	-263*		-300*
Л	524**	290*		475**	367*
М	-543**	-330*	-429*	-357*	-470**
О	607**	342*	283*	525**	471**
Q1	-304*				
Q2	-417*	-360*		-492**	-415*
Q3	-314*	-233*		-382*	-338*
Q4	679**	510**	321*	575**	583**

Примітки: тут і в наступній таблиці: 1) нулі і коми не позначені; 2) позначення * - $p \leq 0,05$, позначення ** - $p \leq 0,01$; 3) система скорочень: С – сила Я, Е – домінантність, Н – пармія (сміливість), І – премсія (чуттєвість), Л – протенсія (підозрілість), М – аутія (мрійливість), О – гіпотімія (схильність до почуття провини), Q1 – радикалізм, Q2 – самодостатність, Q3 – висока зарозумілість, Q4 – висока Его-напруженість; 4) система скорочень показників ревнощів: ПРО – показник ревнощів у сфері міжособистісних відносин; КШР – когнітивна шкала ревнощів; ЕШР – емоційна шкала ревнощів; ПШР – поведінкова шкала ревнощів; ЗПР – загальний бал за шкалою ревнощів.

Емпіричне дослідження виявило значущі взаємозв'язки показників ревнощів з широким колом особистісних властивостей. Існують значущі позитивні взаємозв'язки на 1% і 5%, рівні між усіма показниками ревнощів і фактором Л (підозрілість, тиранія і зайва зарозумілість), а також негативний значущий взаємозв'язок на 1% і 5% рівні між показниками ревнощів і фактором С (емоційна нестійкість, тривожність), що підтверджує думку про те, що «мука ревнощів в тому, що він перетворює звичайні аспекти щоденного життя в причину для підозри» [4, с. 250]. Результати кореляційного аналізу демонструють також значущі кореляції між показниками ревнощів і фактором М (практичність, прозаїчність і зайва уважність до дрібниць), також з наявністю почуття провини, тривожністю, стурбованістю (фактор О), це підтверджує думку про те, що в структуру ревнощів входять «перш за все, страх втрати, також сором і поранена самооцінка, яка є наслідком почуття провини і, по-третє, гнів, який служить захисним механізмом, виправдовуючи ненависть того, хто ревнує» [4, с. 236]. Найбільш тісний взаємозв'язок виявлений з внутрішньої напруженістю, драгливістю, надлишком спонукань, що не знаходять розрядки (Q4). На це вказував Е. Фромм, коли говорив про фрустрованість особистості, схильної до проявів ревнощів.

Таблиця 2

Значимі коефіцієнти кореляції між особливостями ревнощів та показниками особистісного радикалу за Фрайбрузьким опитувальником FPI

ШкалиFPI	ГРО	КШР	ЕШР	ПШР	ЗГР
Шкала I	624**	378*	420*	318*	479**
Шкала II		383*		451**	367*
Шкала III	587**	511**	378*	542**	604**
Шкала IV	448*	383*	327*	446*	374*
Шкала VI		421*		262*	346*
Шкала VII	306*	365*	302*	324*	427*
Шкала VIII				494**	
Шкала IX	273*	267*		242*	204*
Шкала X (E)	342*	478**		322*	375*
Шкала XI (N).	454**	450**	263*	479**	502**
ШкалаXII (M)	204*	335*	260*		307*

Примітки: I) Система назви шкал FPI: I - невротичність, II - спонтанна агресивність, III - депресивність, IV - дратівливість, VI - врівноваженість, VII - реактивна агресивність, VIII - сором язливість, IX - відкритість, X - екстраверсія, XI - емоційна лабільність, XII - маскулинність.

У табл. 2 представлені значущі кореляційні зв'язки між показниками ревнощів і характеристиками невротизації особистості, що емпірично підтверджує ідеї К. Хорні про невротичну основу ревнощів. Також у групі досліджуваних вдалося отримати значимий позитивний кореляційний зв'язок на рівні 1% і 5% між показниками ревнощів і шкалою депресивності, високі оцінки за шкалою відповідають наявності цих ознак в емоційному стані, в поведінці, у відносинах до себе і до соціального середовища. Також отриманий позитивний значущий взаємозв'язок за шкалою по дратівливості, що свідчить про нестійкий емоційний стан особистості, схильність до афективного реагування. Отримана значуща позитивна кореляція між ревнощами і реактивною агресивністю, що говорить про наявність надмірного почуття власництва і бажання керувати партнером (даний факт відзначений у роботах Р. Мея, В Франкла, Е. Ільба та ін.). Ревнощі також позитивно корелюють зі шкалою емоційної лабільності, це свідчить про внутрішню напруженість ревнивої людини; поведінковий компонент ревнощів пов'язаний з нерішучістю особистості, відкладання прийняття рішень.

Проведений нами теоретико-методологічний аналіз феномену ревнощів як психологічного явища і власне емпіричне дослідження дозволило зробити деякі **висновки**:

I. У науковій літературі існують різні точки зору щодо психологічного змісту поняття «ревності особистості». Як правило, більшість авторів визначають ревнощі, як складне психологічне явище, у формі емоційного переживання чи почуття іноді розглядається як фрустрація або установка, рідше категорія «ревності» визначається через когнітивно-афективний комплекс або властивість особистості.

2. У рамках нашої роботи ревності розуміються як негативне почуття, що виникає при відчутті недостатності уваги, любові, поваги чи симпатії з боку значущої людини, і як риса особистості, яка проявляється на всіх рівнях соціальної взаємодії.

3. Аналіз літератури і власне емпіричне дослідження дозволило констатувати, що показники ревності (ревності в сфері міжособистісних відносин; когнітивний аспект ревності; емоційний аспект ревності; поведінковий аспект ревності) демонструють значущі позитивні і негативні взаємозв'язки на $p \leq 0,05$ і $p \leq 0,01$ рівні з характеристиками особистості: тривожністю, почуттям власництва, дратівливістю, підозрливістю, наявністю почуття провини, фрустраваністю.

Література

1. Адлер А. Наука жить /Альфред Адлер; [Пер. с англ.]. – Киев : Port-Royal, 1997.

2. Волкова А. Н. Опыт исследования супружеской неверности / А. Н. Волкова // Вопросы психологии. – 1989. № 2. – С. 98-102.

3. Ильин Е. П. Психология любви / Е. П. Ильин. – СПб. : Мастера психологии, 2012. – 550 с.

4. Дмитриева Н.В. Сексуальность в постсовременном мире / Ц. П. Короленко, Н. В. Дмитриева. – М. : Академический проект; культура, 2011. – 326 с.

5. Куттер П. Любовь, ненависть, зависть, ревность. Психоанализ страстей / Питер Куттер. – СПб. : Б.С.К., 1998. – 115 с.

6. Ролло М. Сила и невинность /Мей Ролло. – М. : Сфинкс, 2002, – 149 с.

7. Франкл В. Человек в поисках смысла / Виктор Франкл. – М. : Прогресс, 1990.

8. Фрейд З. О некоторых невротических механизмах при паранойе, ревности и гомосексуализме /Зигмунд Фрейд. Собрание сочинений в 10 томах. Том 7. Навязчивость, паранойя и перверсия. – Москва : ООО «Фирма СТД», 2006. – 336 с.

9. Фромм Эр. Человек для себя /Эрих Фромм. –Минск : Коллегиум, 1992.

10. Хорни К. Невротическая личность нашего времени /Карен Хорни. – СПб. : Питер, 2002. – 224 с.

THE THEORETICAL ANALYSIS OF THE PHENOMENON OF JEALOUSY IN TERMS OF MODERN PSYCHOLOGY

M. I. Kamylin

Abstract. *It should be noted that there is a diverse understanding of the phenomenon of jealousy and they correspond to different definitions. For example, С. P. Korolenko and N. V. Dmitrieva, define it like this: «Jealousy is an emotion experienced in the case of a threat and the loss of an important relationship with the other person in connection with the replacement of these relations to relations with a rival or otherwise more significant object. <His understanding of jealousy offering A. Adler: «jealousy - is a character trait that can persist for life, it arises out of a sense of rejection, as well as a sense of constant humiliation.» As part of our work, jealousy is understood as a negative feeling, and as a personality trait that is evident at all levels of social interaction.*

For the diagnosis of jealousy, we chose the following methods: a questionnaire for jealousy L. Chursanovoy, multidimensional jealousy scale Pfeiffer - Wong, for the diagnosis of a wide range of properties of the

individual questionnaire was chosen by R. Cattell and FPI. The study involved 50 peoples.

Empirical research revealed significant relationship jealousy performance with a wide range of personal properties. There is a significant positive correlation at 1% and 5% level among all indicators of jealousy and suspicion, tyranny and excessive self-conceit. The results of the correlation analysis also demonstrated significant associations between measures of jealousy to the presence of guilt, concern. The closest relationship was revealed with internal tensions, an excess of meaning, not finding discharge.

УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ТИПУ

**УДК: 001.895+37.091+371.3
Романенко Н.**

У статті уточнено сутність поняття «діти з особливими потребами», обґрунтовано процес впровадження педагогічних інновацій у загальноосвітніх навчальних закладах інклюзивного типу, розкрито показники ефективності організаційних змін, охарактеризовано інноваційний процес у закладах освіти інклюзивного типу.

Ключові слова: навчальний заклад, інклюзія, інновації.

УПРАВЛЕНИЕ ВНЕДРЕНИЕМ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ ИНКЛЮЗИВНОГО ТИПА

Романенко Н.

В статье уточнена сущность понятия «дети с особыми потребностями», обоснован процесс внедрения педагогических инноваций в общеобразовательных учебных заведениях инклюзивного типа, раскрыты показатели эффективности организационных изменений, дана характеристика особенностям инновационного процесса в учебных заведениях инклюзивного типа.

Ключевые слова: учебное заведение, инклюзия, инновации.

IMPLEMENTATION MANAGEMENT PEDAGOGICAL INNOVATIONS IN SECONDARY SCHOOLS INCLUSIVE TYPE

Romanenko N.

In the article the essence of the concept of «children with disabilities», justified the process of implementing pedagogical innovations in secondary schools of inclusive type are disclosed the performance of organizational change, described the innovation process in educational institutions of inclusive type.

Keywords: school, inclusion, innovations.

Постановка проблеми. Основною рушійною силою галузевого розвитку повинні стати інноваційні зміни в освіті, що сприятиме становленню загальноосвітніх навчальних закладів інклюзивного типу, розвитку, формуванню інноваційного способу діяльності педагогів, утвердженню поряд з традиційними альтернативних педагогічних концепцій і систем. Ефективність розгортання